

Lásd: 93. oldal
H. berendezés.

NAGYMÉLTÓSÁGU GRÓFNÉ!

NAGYMÉLTÓSÁGOD megboldogult férjének, néhai gróf Klebelsberg Kuno volt m.kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek közelebbi munkatársai és hivei József Kir. Herceg Ő Fensége meghívása alapján folyó évi október hó 11-én összejöttek és a megboldogult emlékének megörökítése és eszméinek a kulturális élettel kapcsolatban való ápolása céljából "Gróf Klebelsberg Kuno Országos Emlékbizottság"ot alakítottak.

Az emlékbizottság védnökségét József Kir. Herceg Ő Fensége vállalta el, elnökévé pedig az alakuló ülés dr. Hóman Bálint m.kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert, társelnökeivé dr. Berzevichy Albert b.t.t., ny. m.kir. vallás- és közoktatásügyi minisztert, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, dr. Glattfelder Gyula csanádi püspököt és dr. Kornis Gyula államtitkár, egyetemi ny.r.tanár, orsz. képviselőt s ügyvezető-alelnökévé gróf Széchenyi Károly földbirtokos választotta meg.

Midőn erről a megboldogult emlékének ápolására indult társadalmi akcióról NAGYMÉLTÓSÁGODAT örvendetes tájékozással szerencsém van értesíteni, az alakuló ülés jegyzőkönyvét, valamint az alakuló ülésből meghívott emlékbizottsági tagok névsorát tisztelettel bemutatom.

Fogadja NAGYMÉLTÓSÁGU GRÓFNÉ kiváló tiszteletem őszinte kifejezését.

Budapest, 1933. évi október hó 12-én.

Széchenyi Károly
ügyvezető-alelnök.

Kornis Gyula
államtitkár, egyet. ny.r. tanár,
orsz.képviselő, társelnök.

GRÓF KLEBELSBERG EMLÉKBIZOTTSÁG ALAKITÁSA.*Hiclegkubm*

1933. évi augusztus hó 17-én este (megbeszélés volt gróf Széchenyi Károly, Földi Mihály és Hegedüs István részvételével. A megbeszélésre hivatalos volt még Kertész K. Róbert h. államtitkár is, aki azonban másirányu elfoglaltsága miatt nem jöhetett el, de előzetesen megbeszélést folytatott gróf Széchenyi Károllyal, aki ily alapon az ő véleményét is képviselte.

Az összejövétel tárgya annak^a korábban felmerült tervnek a megbeszélése volt, hogy gróf Klebelsberg Kuno emlékének ápolása és kulturális eszméinek propagálása céljából - a Tisza-emlékbizottság analogiájára - Klebelsberg-emlékbizottságot kellene alakítani. Ez a bizottság elsősorban országos gyűjtést, szervezne Klebelsberg-szobornak Budapesten való felállítására és szorgalmazná annak a már felmerült tervnek a mielőbbi megvalósítását, hogy a Hold-utcát Klebelsberg-utcának nevezzék el. A bizottság az elhalálozás évfordulóján minden évben nyilvános ülést tartana lehetőleg minden alkalommal más és más olyan intézet keretében, melyet néhai gróf Klebelsberg alapított vagy miniszteri működése alatt különösebb mértékben fejlesztett. Az emlékülés fő tárgya egy emlékbeszéd lenne. E kegyeletes megemlékezésen felül a bizottság oly irányu működést fejtene ki, hogy a nagy magyar kulturpolitikus emlékét a magyar kulturális élettel eleven kapcsolatba hozza. Ebből a célból egy díj alapítottatnék, mely évről évre a bizottság által kijelölendő tudományos munka, irodalmi mű vagy művészeti alkotás jutalmazására adatnék ki. Felmerült annak a terve is, hogy évente egy-egy emlékkönyv adassék ki, ez a gondolat azonban a megbeszélés során úgy módosult, hogy valamely kiváló fiatal tudós vagy író munkája adatnék ki Klebelsberg emlékezetére.

A bizottság azokból az államférfiakból, tudósokból, írókból, művészekből és más közéleti férfiaktól alakítottatnék, akik gróf Klebelsberg működésével közelebbi kapcsolatban állottak. Élére fővédnökül József kir. herceg, elnökül Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter kéretnék fel.

Az elindítás oly módon terveztetik, hogy gróf Széchenyi Károly a vezetőknek kiszemelt két urral megbeszéli a tervet és az ő hozzájárulásuk alapján egy 8-10 tagból álló értekezlet hivatnék össze olyan férfiaktól, akik a bizottság működésének aktív munkásai lennének. Ilyen meghívásra - egyelőre minden kiválasztás nélkül - szóba kerültek: Petri Pál, Kertész Róbert, Petrovics Elek, Kornis Gyula, Herczeg Ferenc, Domanovszky Sándor, Lukinich Imre, Somogyi Szilveszter, Glattfelder Gyula, Szentgyörgyi Albert, Miklós Andor.

A bizottság működéséhez szükséges anyagi alapot Klebelsberg baráti köréhez tartozott módosabb emberektől évi hozzájárulásként kellene megszerezni. Ebben a vonatkozásban szóba kerültek a következő nevek: Chorin Ferenc, báró Kornfeld Móric, Vida Jenő, Erney Károly, Szeitovszky Béla stb.

A munka menete az lenne, hogy az ideiglenes évfordulóig a szűkebbkörű munkabizottság hivatnék össze s az ott kialakuló végleges terv publikáltatnék. A tervezett ünnepies emlékülés elsőizben 1934. október 11-én tartatnék.

Földi Mihály az Est-lapok nevében úgy a nyilvánosság tájékoztatása, mint az országos gyűjtésben való részvételt tekintetében teljes támogatást ígért.

A Gróf Klebelsberg Emlékbizottság tervezett taglistája:

Magyar Tudományos Akadémia

Berzeviczy Albert
Herczeg Ferenc

O.M.Gyűjteményegyetem

Hóman Bálint
Petrovics Elek

Kultuszminisztérium

Petri Pál
Kertész Róbert

Egyetemek

rektora
A 4 tud.egyetem és a Műegyetem
Korányi Sándor báró
Grósz Emil

Képzőművészet

Glatz Oszkár
Iványi-Grünwald Béla
Pásztor János
Szentgyörgyi István

Zeneművészet

Hubay Jenő
Dohnányi Ernő

Színházak

Voinovich Géza
Radnay Miklós
Márkus Emilia
Sándor Erzsé

Hírlapirodalom

Márkus Miksa
Miklós Andor

Tört. Társulat

Domanovszky Sándor
Lukinich Imre

Politikusok

Bethlen István gróf
Ugron Gábor
Bud János
Kornis Gyula
Valkó Lajos
Perényi Zsigmond báró

Képviselőház

Almásy László

Felsőház

Wlassics Gyula báró

Közmunkatanács

Rakovszky Iván
Wolff Károly

Főváros

Huszár Aladár
Sipőcz Jenő

Szeged és más vidéki városok

Glattfelder Gyula
Somogyi Szilveszter
Vásáry István
Nendtvich Andor
Thurner Mihály

Pestmegye

Preszly Elemér

Pénzemberek

Szcsitovszky Tibor, Chorin Ferenc
Harkányi János br., Hegedűs Loránd
Káldi Jenő, Kornfeld Mór br.,
Erney Károly, Vida Jenő, Weisz Fülöp,
Ruszt József

Baráti kör

Széchenyi Károly gr., Zichy Ráfaelné,
Tormay Cecília

A Klebelsberg- emlékbizottság megalakításának
előkészítése.

Szeptember 27-én délután 5 órakor "Az Est" szerkesztőségében Kertész K. Róbert h. államtitkár, Széchenyi Károly gróf, Salusinszky Imre, Paizs Ödön és Hegedüs István részvételével megbeszélés volt az emlékbizottság megalakításának előkészítése ügyében.

Széchenyi Károly gróf előadta, hogy az augusztus hó 17-én történt megbeszélés értelmében megjelent Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszternél, aki a tervezett emlékbizottság ügyét a legmelegebb érdeklődéssel fogadta és megígérte, hogy akár a neki felajánlott elnöki minőségben, akár mint a vezetőség egyik tagja készséggel hajlandó a bizottság működésében résztvenni. A védnöki tisztségre kiszemelt József kir. herceggel még nem beszélhetett, de kilátás van rá, hogy a közelebbi napokban sikerül Ő Fenségével e tervet megbeszél-
ni és nincs kétsége abban, hogy ő vállalni fogja az alakuló ülés össze-
kívását és azon az elnöki funkció ellátását. A mostani értekezletnek az összehívás és elindítás közelebbi programját kellene megállapítani

Salusinszky Imre bejelenti, hogy Miklós Andor főszerkesztő a szoboralapra 1.000 P-t felajánlott és minden tekintetben a célszolgálatába állítja Az Est-lapokat.

Beható eszmecsere alapján az értekezlet a mellékelt listában felsoroltakat ajánlja meghívásra. Ezek közül azok, akik az alakuló ülésen megjelennek vagy távolmaradásukat kimentik, alkotnák a gróf Klebelsberg Emlékbizottságot. A bizottság védnöke József kir. herceg, elnöke Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter lenne, a tagok sorából pedig egy szűkkörű munkabizottság küldetné ki, mely az emlékbizottság működésének előkészítő munkáját végezné.

A bizottság legközelebbi programja: 1./ Évi 1000 P pályadíj alapítása évente váltakozva egy-egy tudományos, irodalmi és művészeti alkotás jutalmazására. 2./ A Hold-utca "Gróf Klebelsberg utca"-ra való megváltoztatásának kezdeményezése. 3./ Gróf Klebelsbergnek a fővárosban szobor emelése.

Ernek a programnak alapulvételével az alakuló ülés terve a következő:

1. Az összehívó Kir. Herceg az ülést pár bevezető szóval megnyitja és felkéri Herceg Ferenc irót, hogy az Emlékbizottság megalakítására tegye meg előterjesztését.

2. Herceg Ferenc egy kis emlékbeszéd keretében vázolja a bizottság megalakításának célját, azzal az indítvánnyal, hogy az Emlékbizottság a meghívottakból alakíttassék meg, védnökéül József kir. herceg, elnökéül pedig Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter kéretnék fel és az előkészítő munkálatok~~at~~ állandó végzésére egy tagokból álló munkabizottság küldés~~szék~~ ki.

[:Az elnöklő főherceg a megalakulást határozatként kimondja, a védnökség elfogadását bejelenti, Hóman Bálint miniszternek elnökké választását és a munkabizottság tagjaiul tagok kiküldését deklarálja. Ezután felkéri Széchenyi Károly grófot, hogy az emlékbizottság programjának megvalósítására tegyen konkrét indítványt.:]

3. Széchenyi Károly gróf bejelenti, hogy a tudományos, irodalmi, vagy művészeti pályadíjra felajánlásából tíz évre évi 1.000 P biztosítva van. A pályadíj első ízben 1934. október 11-én adatik ki, olyan tudományos munka jutalmazására, mely Ennek a pályadíjnak a kiírására felhatalmazást kér.

4. Széchenyi Károly gróf indítványozza, hogy tegyen az Emlékbizottság előterjesztést a Közmunkák Tanácsához a Hold-utcának gróf Klebelsberggről való elnevezésére.

5. Széchenyi Károly gróf javaslatot tesz, hogy gróf Klebelsberg Kuno emlékének megörökítése céljából az Emlékbizottság a fővárosban szobor állítását kezdeményezze. Bejelenti Miklós Andornak a szoboralapra felajánlott első 1.000 P-ös adományát és esetleges egyéb felajánlásokat.

Széchenyi Károly gróf vállalja, hogy a tervezett szobor elhelyezése ügyében [a Bécsikapu-tér:] a fővárosnál érdeklődik és beszél Wolff Károllyal az utcaelnevezés ügyében. Paizs Ödön vállalja, hogy az utcaelnevezés ügyében a Közmunkatnás javaslattevő bizottságának többi tagjával beszél.

Salusinszky Imre vállalja, hogy a pályadíjakhoz való hozzájárulás ügyében beszélni fog az ebből a célból kiszemelt Ernő Károllyal, Chorin Ferencsel, Miklós Andorral, Vida Jenővel, Harkányi János báróval, Káldi Jenővel, Kornfeld Mórié báróval, Ruszt Józseffel és Szcitovszky Tiborral.

Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár

Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár
Magyarországi Könyvtár

Magyarországi Könyvtár

Magyarországi Könyvtár

Az alakuló ülésen jelen voltak:

1. Gróf Bethlen István v.m.kir. miniszterelnök
2. Berzeviczy Albert b.t.t., a M.Tud. Akadémia elnöke,
3. Herczeg Ferenc író,
4. Glattfelder Gyula csanádi püspök,
5. Domanovszky Sándor egyetemi ny.r.tanár,
6. Hóman Bálint m.kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter,
7. Petri Pál államtitkár.
8. Szily Kálmán államtitkár,
9. Kertész K. Róbert h. államtitkár,
10. Gróf Széchenyi Károly földbirtokos
11. Petrovics Elek, az O.M. Szépművészeti Múzeum főigazgatója,
12. Ernst Sándor v. vallás- és közoktatásügyi miniszter,
13. Kornis Gyula államtitkár.

Az Emlékbizottságba az alakuló ülésből meghívottak:

<u>Egyetemek:</u>	Dr. Angyal Pál a Pázmány Péter Tudományegyetem rektora			
	Dr. Széki Tibor a Ferenc József	"	"	"
	Dr. Varga Zsigmond a Gr.Tisza István	"	"	"
	Dr. Pázmány Zoltán az Erzsébet	"	"	"
	Dr. Herrmann Miksa a József műegyetem	"	"	"
	Báró dr. Korányi Sándor egyetemi ny.r.tanár,			
	Dr. Grósz Emil	"	"	"
	Dr. Hekler Antal	"	"	"
	Dr. Gerevich Tibor	"	"	"
	Dr. Nékám Lajos	"	"	"
	Dr. Bakay Lajos	"	"	"
	Dr. Gombocz Zoltán	"	"	"
	Dr. Lukinich Imre	"	"	"
	Dr. Tangl Károly	"	"	"
	Dr. Mauritz Béla	"	"	"
	Dr. Melich János	"	"	"
	Dr. Horváth János	"	"	"
	Dr. Magyary Zoltán	"	"	"
	Dr. Szentpétery Imre	"	"	"
	Dr. Mágocsy-Dietz Sándor	"	"	"
	Dr. Szentgyörgy Albert	"	"	"
	Dr. Kogutovicz Károly	"	"	"
<u>Akadémia:</u>	Dr. Balogh Jenő b.t.t.ny. miniszter,			
<u>Felsőház:</u>	Dr. báró Wlassics Gyula elnök			
	Gróf Széchenyi Bertalan alelnök,			
<u>Képviselőház:</u>	Dr. Almásy László elnök,			
<u>Politikusok:</u>	Dr. Ugron Gábor ny. miniszter,			
	Dr. Bud János	"		
	Dr. Valkó Lajos	"		
	Báró Perényi Zsigmond			
	Borbély György felsőházi tag,			
<u>Egyházfők:</u>	Szmrecsányi Lajos egri érsek,			
	Gróf Zichy Gyula kalocsai érsek,			
	Rott Nándor veszprémi püspök,			
	Gróf Mikes János szombathelyi püspök,			
	Dr. Werner Adolf zirci apát,			
	Dr. Kelemen Krizosztóm pannonhalmi főapát,			
	Dr. Baltazár Dezső ref. püspök,			
	Dr. Ravasz László " "			
	Dr. Raffay Sándor ev. "			
	Dr. Biró Ferenc jezsuita rendfőnök			
	Dr. Takács Menyhért jászói prépost			
<u>Ösztöndíjtanács:</u>	Gróf Teleki Pál v. miniszterelnök, egyetemi ny.r.tanár,			

Külföldi intézetek:

Dr. Angyal Dávid, a Klebelsberg Intézet igazgatója,
Dr. Lábán Antal a bécsi Collegium Hungaricum igazgatója,
Dr. Farkas Gyula egyetemi tanár, a berlini Coll. kurátora,
Dr. Tamedly Mihály a berlini Collegium Hungaricum igazgatója,
Dr. Miskolczy Gyula egyetemi tanár, a római Coll. "

Magy. Biol. Kutatóintézet:

Dr. Entz Gáza igazgató,
Dr. Verzár Frigyes "

Csillagvizsg. Intézet:

Dr. Tass Antal igazgató,

Vidéki muzeumok:

Dr. Móra Ferenc, Szeged
Dr. Szmrecsányi Miklós, Eger,
Dr. Marosi Arnold, Székesfehérvár

Közmunkatanács:

Dr. Rakovszky Iván ny. miniszter,

Főváros:

Dr. Huszár Aladár főpolgármester,

Szeged és más vidéki városok:

Dr. Sipőcz Jenő polgármester,
Dr. Somogyi Szilveszter polgármester,
Dr. Vásáry István debreceni "
Dr. Nendtvich Andor pécsi "
Dr. Thurner Mihály soproni "
Dr. Alapy Nándor komáromi "
Dr. Csitáry G. Emil székesfehérvári polgármester,
Pásztor József a szegedi Délmagyarország szerkesztője,
Iván Mihály " Uj Nemzedék "

Képzőművészet:

Glatz Oszkár festőművész,
Iványi-Grünwald Béla "
Karlovsky Bertalan "
Dudits Andor "
Pásztor János szobrászművész,
Szentgyörgyi István "
Kisfaludi-Strobl Zsigmond szobrászművész,
Sidló Ferenc szobrász

Zeneművészet:

Hubay Jenő
Dr. Dohnányi Ernő
Stefániai Imre

Színházak:

Dr. Voinovich Géza
Dr. Radnai Miklós
P. Márkus Emilia
B. Sándor Erzsébet
Palló Imre
Ódry Árpád

Hirlapirodalom:

Márkus Miksa
Dr. Praznovszky Iván
Dr. Tóth László

Pestvármegye:

Vészi József
Dr. Preszly Elemér főispán,

Gazdasági tényezők:

Dr. Szcitovszky Tibor
Chorin Ferenc
Báró Harkányi János
Hegedüs Loránt
Káldi Jenő
Báró Kornfeld Móríc
Erney Károly
Vida Jenő
Weisz Fülöp
Rust József
Balogh Elemér
Wolfner Gyula gyáros
Sándor Pál O.M.K.E.

Baráti kör és rokonság:

Baranya Jusztin egyetemi tanár,
Bitter Illés ciszt. főgimn. igazgató,
Vargha Damján egyetemi tanár,
Degré Miklós ítélőtáblai elnök,
Károlyi Árpád ny. államtitkár,
Surányi Miklós író,
Asbóth Jenő kormányfőtanácsos,
Id. Kováts Gyula nyug. egyetemi ny.r.tanár,
Gróf Zichy Rafaelné
Tormay Cecil
Gróf Almássy Denise
Szimyei-Merse Jenő orsz. képviselő
Ifj.dr. Kováts Gyula min.tanácsos

